

1. Nr inwentarza: 541
2. Autor/rzy: Gabriela Zapolska
3. **Tytuł egzemplarza: Kaśka Kariatyda**, wg własnej powieści
4. Inne wersje tytułu (wg afisza): Kaśka Karjatyda
5. Tytuł oryginalny:
6. Autor przekładu:
7. Współpraca (autor adaptacji): Gabriela Zapolska
8. Słowa kluczowe: Gabriela Zapolska, *Kaśka Kariatyda*, egzemplarz krakowsko-lwowski
9. Data, miejsce, rok wydania [druki]:
10. Data utworzenia egzemplarza teatralnego: 1895
11. Typ zasobu: rękopis, egzemplarz teatralny
12. Oznaczenia, pieczęcie: Dyrekcja Teatru hrabiego Skarbka we Lwowie (przekreślona), Teatr Miejski w Krakowie, Państwowy Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie, Biblioteka Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, Cenzura: C. K. Dyrekcji Policji we Lwowie - zezwolenie na wystawienie z dn. 20 IV 1898 r., C. K. Delegat Namiestnika w Krakowie z dn. 6 XI 1895 r.
13. Noty (obsada, skreślenia): 2 obsady, znaki suflersko-inspicjenckie z datami spektakli od 10.11.1895 r. do 3.01.1896 r., skreślenia i notatki ołówkiem czarnym i niebieskim, rysunek sceny
14. Język: polski
15. Opis fizyczny: s. 376, 253 x 200 mm, afisz 10 XI 1895 r.
16. Lokalizacja oryginału: Archiwum Artystyczne i Biblioteka Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie
17. Prawa: domena publiczna
18. Inscenizacje powiązane:
 - a) Teatr, scena: Teatr Miejski w Krakowie, Teatr Miejski we Lwowie
 - b) Data/y premier/y: 10.11.1895 (Kraków), 13.04.1898 (Lwów)
 - c) Reżyseria: Władysław Jaworski (Lwów)
 - d) Scenografia/kostiumy:

e) Autor muzyki: Władysław Powiadowski

f) Obsada/y:

Jan – Edmund Rygier (Kraków), Stanisław Hierowski (Lwów)
Bukowski – Michał Przybyłowicz (Kraków), Leonard Neuman (Lwów)
Trawiński – Andrzej Mielewski (Kraków), Marian Jednowski (Lwów)
Wodnicki – Józef Śliwicki (Kraków), Adolf Walewski (Lwów)
Szarkowski – Stanisław Knake-Zawadzki (Kraków), Ludwik Wostrowski (Lwów)
Niemowa – Ludwik Solski (Kraków), Józef Popławski (Kraków 1896), Jan Nowacki (Lwów)
Mateusz – Leon Stępowski (Kraków), Władysław Kwiatkiewicz (Lwów)
Tomasz – Maksymilian Węgrzyn (Kraków), Bolesław Zawierski (Kraków 1895), Kamil Preissner (Lwów)
Józef – Antoni Siemaszko (Kraków), Julian Podhorski (Lwów)
Trombalkiewicz – Edward Feliks Olszewski (Kraków),
Karmelkarz - *** (Kraków), Eugeniusz Patiuszenko (Lwów)
Lokaj – Grzegorz Senowski (Kraków), Adam Bielecki (Lwów)
Krawiec – Jan Godlewski (Kraków), Stefan Huget (Lwów)
Żyd z loterii – Juliusz Jejde (Kraków), Stanisław Modzelewski (Lwów)
Wynajmujący huśtawki – Bolesław Zawierski (Kraków), Jan Pichor (Lwów)
Żyd szynkarz – Dionizy Feliksiewicz (Kraków), Henryk Czaki (Lwów)
Olejarek – Józef Kotarbiński (Kraków), Marcei Zboiński (Kraków, od 14.11.1895), Władysław Jaworski (Lwów)
Iwan – Józef Popławski (Kraków), Antoni Kliszewski (Lwów)
Woźny – Władysław Roman (Kraków), Maksymilian Węgrzyn (Kraków 1895), Franciszek Wysocki (Lwów)
Policjant – Zygmunt Zboiński (Kraków), Kamil Preisner (Lwów)
Kaśka Olejarek – Gabriela Zapolska (Kraków), Ludwika Senowska (Kraków, od 15.12.1895), Felicja Stachowicz (Lwów)
Olejarkowa – Ludwika Senowska (Kraków), Bronisława Wolska (Kraków od 15.12.1895), Anna Gostyńska (Lwów)
Czempielewska – Paulina Wojnowska (Kraków), Stanisława Lasocka (Lwów)
Bukowska – Aniela Zawadzka (Kraków), Maria Sznage (Kraków 3.01.1896), Maria Kwiecińska (Lwów)
Marynka – Maria Koźmin (Kraków), Stefania Gromnicka (Lwów)
Julka – Józefa Wójcicka, Zamorska (Lwów)
Zośka – Anna Walewska (Kraków), Ludmiła Bolewska (Lwów)
Józia – Natalia Truskowska (Kraków), Wanda Nałęcz (Lwów)
Zuzia – Stanisława Wajdowska (Kraków), Antonina Ogińska (Lwów)
Rzemieślniczka I. – Paulina Czechowska (Kraków), Maria Weigel (Lwów)
Rzemieślniczka II. – Józefa Kochanowska (Kraków), Modzelewska (Lwów)
Siostra miłosierdzia – Wanda Siemaszkowa (Kraków), Maria Jastrzębiec (Lwów)
Dozorczyni – Paulina Rybicka (Lwów)
Introligator – Julian Podhorski (Lwów)
Posługaczka szpitalna – Erna Riff
Kowalczyk – Aleksander Bogusiński (Kraków), J. Kasprzycki (Lwów)

Preclarz – Jan Sierpiński (Lwów)

- g) Identyfikacja ingerencji: dwa rodzaje pisma (kopiści), egzemplarz cenzorski oraz suflersko-inspicjencki
- h) Opis powiązanych inscenizacji:

Melodramat ludowy Zapolskiej wystawił Tadeusz Pawlikowski z okazji gościnnych występów autorki. Sztuka zdobyła wcześniej dużą popularność w warszawskich teatrach ogródkowych, była widowiskiem pełnym tańca, muzyki, ale też szokujących scen obyczajowych. Nie jest jasne, w jaki sposób egzemplarz krakowski trafił do Lwowa, ale pewne jest, że posłużył tamtejszej premierze. Obsadę lwowską konsultowano z autorką, to ona powierzyła rolę Kaśki Felicji Stachowicz. Jednak skróty wprowadzone do tekstu poczyniono bez wiedzy Zapolskiej i uznała je za przyczynę krytycznego przyjęcia utworu przez lwowską prasę.

- i) Uwagi:

Odpis z autografu Zapolskiej zawiera fragmenty, których nie ma w pierwodruku (ocenzurowanym przez Adama Wiślickiego).

Cenzura zwróciła uwagę na niestosowne, jej zdaniem, aluzje do urzędników cesarskich. Zezwolono na wystawienie sztuki pod warunkiem opuszczenia m.in. słów: „komisarz” oraz „policaj, policaj, gdzie policaj?” (6.11.1895)

W II akcie aktorzy tańczyli kołomyjkę i oberka, co specjalnie zaznaczono na afiszu.

Opracowanie: Dorota Jarząbek-Wasył

Opis merytoryczny do egzemplarza teatralnego zdigitalizowanego w ramach projektu digitalizacyjnego Cyfrowe Arcydzieła Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie ("CATS") - etap I, *Dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach zadania KULTURA CYFROWA 2021.*